Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 72

Tampereen kaupungin tytäryhtiöille asetettavat toiminnan ja talouden tavoitteet vuodelle 2027

TRE:4836/02.02.01/2026

Valmistelija / lisätiedot:
Vuojolainen Arto

Valmistelijan yhteystiedot
Kehityspäällikkö Miikka Seppälä, puh. 050 377 0303, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä
Lakiasiainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus
Liitteen mukaiset Tampereen kaupungin tytäryhtiöille asetettavat toiminnan ja talouden tavoitteet vuodelle 2027 esitetään talousarviovalmistelun osana hyväksyttäväksi.

Kokouskäsittely
Asian käsittelyyn palattiin pykälän 78 käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen. Asian jatkokäsittelystä poissa olivat Mirja Salmijärvi ja Maria Päivänen. Kehityspäällikkö Miikka Seppälä palasi kokoukseen ja Minna Minkkinen poistui kokouksesta asian jatkokäsittelyn aikana.

Kokouksessa päivitetty liite on pöytäkirjan liitteenä.

Perustelut
Tampereen kaupunki asettaa talousarviossa toiminnan ja talouden tavoitteita strategisesti tai taloudellisesti merkittäville tytäryhteisöilleen. Tavoitteilla toteutetaan kaupungin omistajaohjausta ja konkretisoidaan kaupungin omistajatahtoa vuositasolla.

Tytäryhteisöt on liitteessä jaoteltu sidosyksikköasemassa toimiviin in-house-yhtiöihin sekä muihin yhtiöihin. Muut yhtiöt ovat pääsääntöisesti markkinaehtoisesti toimivia yhtiöitä, jotka myyvät tuotteitaan ja palveluitaan markkinoille.

Vuodelle 2027 asetettavat toiminnan ja talouden tavoitteet on valmisteltu osana kaupungin vuoden 2027 talousarvion valmistelua. Tavoitteiden valmistelussa on huomioitu mm. yhtiöiden hyväksytyt omistajastrategiat, kaupungin strategiset tavoitteet, konserniohjauksen periaatteet, palvelualueiden näkemykset sekä yhtiöiden toimintaympäristössä ja taloudellisessa tilanteessa tapahtuneet muutokset.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Vuoden 2027 tavoitteita on tarkennettu ja täydennetty erityisesti uusien ja päivitettyjen omistajastrategioiden pitkän aikavälin tavoitteiston perusteella. Tavoitteissa on pyritty jatkuvuuteen, mutta samalla tavoiteasetantaa on uudistettu siten, että tavoitteet johtuvat aiempaa selkeämmin kaupungin yhtiöomistuksille määrittelemästä pitkän aikavälin tahtotilasta. Tavoitteiden mittareita ja tavoitetasoja on täsmennetty niiden mitattavuuden, vertailukelpoisuuden ja raportoitavuuden vahvistamiseksi.

Vuoden 2027 toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden mittarit ja tavoitetasot on esitetty liitteessä.

Talousarviotavoitteet ovat yksi keino toteuttaa kuntalain edellyttämää yhtiöiden omistajaohjausta ja kaupungin omistajatahtoa. Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisetu.

Talousarviossa asetettavat tavoitteet eivät ole tytäryhteisöjä oikeudellisesti sitovia, vaan tavoiteasetanta on luonteeltaan välillistä omistajaohjausta ja pääomistajan tahdon esiintuomista. Kaupunki toteuttaa omistajaohjausta myös omistajastrategioiden, konserniohjeen, yhtiökokousohjauksen, hallitusjäsenten nimeämisen, omistajaohjauskeskustelujen sekä muun konserniohjauksen kautta.

Kaupunginvaltuuston hyväksymät omistajaohjauksen periaatteet määrittelevät kuntalain lisäksi Tampereen kaupungin omistajaohjauksen keskeiset lähtökohdat. Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen konserniohjeessa on määritelty tytäryhteisöjen ohjausta, raportointia ja seurantaa koskevat toimintaperiaatteet. Konserniohjeen mukaan kaupunginvaltuusto asettaa talousarviossa merkittäville tytäryhtiöille toiminnan ja talouden tavoitteita, joilla pyritään varmistamaan omistaja-arvon kehittyminen sekä yhtiöiden toiminnan kaupunkikonsernin kokonaisedun ja kaupungin strategian mukaisuus.

Vuoden 2027 tavoiteasetannan keskeisenä lähtökohtana ovat yhtiöille hyväksytyt omistajastrategiat. Talousarviotavoitteilla konkretisoidaan omistajastrategioissa määriteltyjä pitkän aikavälin tavoitteita vuositasolle. Tavoitteilla tuetaan omistajan vaikuttavuus-, palvelu- ja taloustavoitteiden toteutumista sekä vahvistetaan tavoitteiden mitattavuutta, seurantaa ja raportoitavuutta.

Omistajastrategioiden ja vuosittaisten talousarviotavoitteiden välistä yhteyttä on vahvistettu siten, että yhtiökohtaiset tavoitteet perustuvat aikaisempaa selvemmin kullekin omistukselle määriteltyyn strategiseen tahtotilaan. Tavoitteiden tarkoituksena ei ole ohjata yhtiöiden operatiivista toimintaa, vaan määrittää ne omistajan kannalta keskeiset tulokset ja vaikutukset, joita yhtiöiden toiminnalta tavoitevuonna odotetaan.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Konsernijaoston aiemman linjauksen mukaisesti on kaikille tavoiteasetannan piiriin kuuluville tytäryhteisöille, joiden toiminnan luonteeseen se sopii asetettu asiakastyytyväisyyttä tai asiakaskokemusta koskeva tavoite. Tavoitteille on määritelty yhtiön toiminnan luonteeseen soveltuvat mittarit ja tavoitetasot. Asiakastyytyväisyyttä ja asiakaskokemusta koskevalla tavoiteasetannalla vahvistetaan omistajan näkymää tytäryhteisöjen tuottamien palvelujen laatuun, asiakasvaikuttavuuteen ja toiminnan tuloksellisuuteen.

Sidosyksikköasemassa toimivat in-house-yhtiöt täyttävät hankintalain 15 §:ssä säädetyt sidosyksikköaseman edellytykset. Kaupunki käyttää niihin yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa määräysvaltaa samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa, ja niiden toiminta kohdistuu pääosin määräysvaltaa käyttäviin hankintayksiköihin. In-house-yhtiöt tuottavat omistajilleen kaupungin palvelutuotantoon ja muuhun toimintaan liittyviä palveluja.

In-house-yhtiöiden tavoitteissa painottuvat kustannustehokkuus, taloudellinen tasapaino, palvelutuotannon toimintavarmuus, tuottavuuden kehittäminen sekä asiakastyytyväisyys. Näiden yhtiöiden tavoitteena ei ole merkittävän voiton tuottaminen. Tavoitteena on sellainen tulos- ja rahoitustaso, joka mahdollistaa toiminnan jatkuvuuden, palvelujen kehittämisen ja tarvittavien investointien toteuttamisen. Toiminnan tehostumisesta saatavan hyödyn tulee lähtökohtaisesti välittyä omistaja-asiakkaille kilpailukykyisinä palveluhintoina tai palvelujen parempana laatuna ja vaikuttavuutena.

In-house-yhtiöille asetetaan lisäksi yhtiöiden ja kaupungin välisissä palvelusopimuksissa tavoitteita, joilla ohjataan ja mitataan palvelusopimuksessa määriteltyjen hinnan, laadun, saatavuuden ja muiden tilaajalle sekä palvelujen loppukäyttäjille merkityksellisten kriteerien toteutumista. Talousarviossa asetettavat tavoitteet täydentävät palvelusopimuksiin perustuvaa ohjausta omistajan strategisesta näkökulmasta.

Markkinaehtoisesti toimivien yhtiöiden tavoitteissa painottuvat omistaja-arvon myönteinen kehitys, kannattavuus, osingonmaksukyky ja pitkän aikavälin arvonluonti. Tavoitteissa huomioidaan yhtiöiden kilpailuasema, toimialan kehitys, investointitarpeet, rahoitusrakenne ja kaupungin omistukselle asettamat pitkän aikavälin tavoitteet. Tavoiteasetannalla pyritään varmistamaan, että yhtiöiden toiminta on taloudellisesti kestävää ja että kaupungin niihin sitoutuneelle pääomalle muodostuu omistajastrategian mukainen tuotto tai muu omistajan tavoittelema arvo.

Vuoden 2027 tavoitteita on tarkennettu ja uusia tavoitteita lisätty erityisesti hyväksyttyjen ja valmistelussa päivitettyjen omistajastrategioiden perusteella. Tavoitteissa on kiinnitetty huomiota siihen, että yhtiökohtaiset mittarit kuvaavat mahdollisimman selkeästi tavoiteltua lopputulosta ja mahdollistavat tavoitteiden toteutumisen yhdenmukaisen seurannan. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupungin talousarvion seurannan ja konserniraportoinnin yhteydessä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto päättää tytäryhteisöille asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista kaupungin vuoden 2027 talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Konsernihallinnon omistajaohjausyksikkö tekee asiakirjaan teknisluonteiset ja stilistiset tarkistukset ennen asian jatkokäsittelyä.

Hallintosäännön (16.6.2026) 15.1 § 5. kohdan mukaan konsernijaoston tehtävänä on valmistella tytäryhtiöiden ja säätiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet.

Tiedoksi
Arto Vuojolainen, Miikka Seppälä, Ville Taivassalo, Saara Unnanlahti, Nina Mustikkamäki

Liitteet

1 Khkoja 29.9.2026 Tampereen kaupungin tytäryhtiöille asetettavat toiminnan ja talouden tavoitteet vuodelle 2027, päivitetty kokouksessa

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 7.10.2026 kaupungin internetsivulle www.tampere.fi.

Päätös on lähetetty sähköisesti 7.10.2026.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin internetsivulla www.tampere.fi. Pyydettäessä ote toimitetaan liitteineen.

Muutoksenhakuviranomainen

Päätökseen ei voi hakea muutosta.

Tampere
07.10.2026

Noora Jalonen
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§72

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)